

Tento dokument slúži čisto na potrebu dokumentácie a inštitúcie nenesú nijakú zodpovednosť za jeho obsah

► **B**

SMERNICA RADY 98/41/ES

z 18. júna 1998

o registrácii osôb na palubách osobných lodí plávajúcich do prístavov alebo z prístavov členských štátov spoločenstva

(Ú. v. ES L 188, 2.7.1998, s. 35)

Zmenené a doplnené:

		Úradný vestník		
		Č.	Strana	Dátum
► <u>M1</u>	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2002/84/ES z 5. novembra 2002	L 324	53	29.11.2002
► <u>M2</u>	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008	L 311	1	21.11.2008

SMERNICA RADY 98/41/ES

z 18. júna 1998

o registrácii osôb na palubách osobných lodí plávajúcich do prístavov alebo z prístavov členských štátov spoločenstva

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 84 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 189c zmluvy ⁽³⁾,

- (1) keďže v rámci spoločnej dopravnej politiky sa musia prijať ďalšie opatrenia na zvýšenie bezpečnosti v námornej doprave;
- (2) keďže je spoločenstvo vážne znepokojené lodnými nehodami, do ktorých sú zapojené osobné lode, a ktorých výsledkom sú značné straty na životoch, ide najmä o lode *Herald of Free Enterprise* a *Estonia*; keďže osoby, používajúce osobné lode a vysoko rýchlostné osobné lode v spoločenstve, majú právo očakávať a spoliehať sa na primeranú úroveň bezpečnosti a primeraný informačný systém, ktorý uľahčí hľadanie a záchranu a účinnú organizáciu ďalšieho priebehu prác po každej nehode, ktorá môže nastať;
- (3) keďže je potrebné zabezpečiť, aby počet cestujúcich na palube osobnej lode, nepresiahol počet osôb, na ktorý bola loď a jej vybavenie certifikovaná; keďže by spoločnosti mali byť schopné informovať pátracie a záchranné služby o počtoch postihnutých osôb pri nehodách;
- (4) keďže informácia sa musí týkať cestujúcich a posádky, aby sa uľahčili pátracie a záchranné práce a ďalšie práce súvisiace s následkami nehody, t. j. identifikácia postihnutých osôb, poskytovanie s tým súvisiacich právnych informácií a poskytovanie účinnejšej lekárskej starostlivosti zachráneným osobám; keďže také informácie by mohli zabrániť obavám zo strany príbuzných a iných osôb týkajúcim sa cestujúcich na palubách osobných lodí, postihnutých námornými nehodami vo vodách, v ktorých nesú členské štáty zodpovednosť podľa Medzinárodného dohovoru o pátraní a záchrane na mori (SAR) z roku 1979;
- (5) keďže z tohto dôvodu by mali byť cestujúci spočítaní a zaregistrovaní pred odchodom každej lode;
- (6) keďže kapitola III Medzinárodného dohovoru o bezpečnosti ľudského života na mori (Dohovor SOLAS) predpokladá spočítanie a registráciu všetkých osôb na palube každej osobnej lode vykonávajúcej medzinárodnú plavbu od 1. júla 1997 prípadne od 1. januára 1999, pričom správne úrady môžu vyňať osobné lode plávajúce v chránených vodách z uplatňovania týchto požiadaviek a požiadaviek na registráciu, ak je vypracovanie takých záznamov pri pravidelnej doprave vykonávanej takými loďami neuskutočniteľné; keďže kapitola Dohovoru SOLAS neplatí pre vnútroštátne plavby a ponecháva interpretáciu dôležitých bodov na uváženie jednotlivým členským štátom;
- (7) keďže táto smernica je v súlade s právom členských štátov, týkajúcim sa stanovovania prísnejších požiadaviek na osobné lode

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 31, 31.1.1997, s. 5, a Ú. v. ES C 275, 11.9.1997, s. 7.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 206, 7.7.1997, s. 111.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 29. mája 1997 (Ú. v. ES C 138, 16.6.1998, s. 31), spoločná pozícia Rady z 11. decembra 1997 (Ú. v. ES C 23, 23.1.1998, s. 17) a rozhodnutie Európskeho parlamentu z 11. marca 1998 (Ú. v. ES C 104, 6.4.1998).

▼B

plávajúce do prístavov a z prístavov, než sú požiadavky stanovené v Dohovore SOLAS;

- (8) keďže najmä z hľadiska medzinárodných dimenzií námornej osobnej dopravy, je akcia na úrovni spoločenstva účinnejším spôsobom vytvorenia spoločnej minimálnej úrovne bezpečnosti pre lode v spoločenstve;
- (9) keďže vzhľadom na princíp proporcionality je smernica Rady vhodným právnym nástrojom, ktorý poskytuje členským štátom rámec pre jednotné a povinné uplatňovanie bezpečnostných noriem, pričom ponecháva každému členskému štátu právo rozhodovať o vykonávacích nástrojoch najvhodnejších pre svoj vnútorný systém;
- (10) keďže členský štát môže zabezpečiť zhodu s bezpečnostnými predpismi uplatňovateľnými na časť osobných lodí plávajúcich pod ich vlajkou a na spoločnosti, ktoré ich prevádzkujú; keďže tieto predpisy by sa nemali uplatňovať na lode, ktoré sa pohybujú medzi prístavmi tretích štátov; keďže pre takéto cesty platia ustanovenia Dohovoru SOLAS;
- (11) keďže členské štáty môžu bezpečnosť a účinnú organizáciu ďalších prác po nehode každej osobnej lode, bez ohľadu na jej vlajku, plávajúcej alebo majúcej v úmysle vyplávať z ich prístavov, zabezpečiť len tak, že budú vyžadovať účinnejšiu zhodu s príslušnými predpismi, ako podmienku pre vyplávanie z ich prístavov; keďže udeľovanie výnimiek z týchto predpisov nemôže byť ponechané len výhradne v právomoci vlajkového členského štátu, pretože len prístavný štát môže stanoviť požiadavky na najlepšie možné pátracie a záchranné činnosti pre osobné lode, plávajúce do prístavu alebo z prístavu;
- (12) keďže v záujme harmonizácie bezpečnostných opatrení a zabránenia skresľovania hospodárskej súťaže, členské štáty by nemali z dôvodov iných, než sú dôvody uvedené v tejto smernici, udeľovať výnimky alebo odchýlky z príslušných ustanovení SOLAS, ktoré sa týkajú „informácií o cestujúcich“ pre plavby začínajúce alebo končiace v prístavoch spoločenstva;
- (13) keďže z dôvodov použiteľnosti a zabránenia skresľovania hospodárskej súťaže, musí sa vytvoriť jednotný postup určenia plavieb, u ktorých je registrácia všetkých osôb na palube povinná; keďže dvadsať míľová hranica je výsledkom rešpektovania všeobecných zásad a špecifických záujmov potvrdených členskými štátmi;
- (14) keďže zo špecifických prevádzkových dôvodov by mohlo byť sčítanie a registrácia osôb na palubách osobných lodí prechádzajúcich cez Messinskú úžinu, na obmedzenú dobu vykonávané jednoduchším spôsobom než jednotlivé sčítavanie; keďže členské štáty mohli využiť možnosť udelenia takých úľav z povinnosti oznamovania počtu osôb na pobreží, v prípadoch osobných lodí zabezpečujúcich pravidelné prepravy krátkeho trvania, vykonávané výhradne v chránených námorných oblastiach podľa definícií tejto smernice; keďže osobné lode prevádzkované výhradne v chránených námorných oblastiach predstavujú menšie riziko a mali by z tohto dôvodu mať možnosť výnimky; keďže za určitých špecifických okolností môže byť pre lodné spoločnosti nemožné registrovať osoby na palube a preto by im mohla byť za špecifických okolností a presne definovaných podmienok udelená odchýlka z povinnosti registrovania;

▼B

- (15) keďže zber a spracovávanie údajov týkajúcich sa jednotlivých osôb musí vykonávať podľa zásad o ochrane údajov stanovených v smernici 95/46/ES ⁽¹⁾; keďže by mali byť najmä jednotlivci plne informovaní v dobe zberu údajov o účele požadovaných údajov a údaje by mali byť uchovávané len na veľmi krátku dobu, ktorá v žiadnom prípade by nemala byť dlhšia než je potrebné na účely tejto smernice;
- (16) keďže je potrebné aby výbor skladajúci sa zo zástupcov členských štátov by mal pomáhať Komisii pri účinnom uplatňovaní tejto smernice; keďže výbor založený podľa článku 12 smernice 93/75/EHS ⁽²⁾ by mal prevziať túto funkciu;
- (17) keďže niektoré ustanovenia tejto smernice môže Komisia upraviť tak, aby sa rešpektovali budúce zmeny Dohovoru SOLAS, ktoré nadobudli účinnosť,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Účelom tejto smernice má byť zvýšenie bezpečnosti a možnosti záchrany cestujúcich a posádky na palubách osobných lodí plávajúcich do prístavov alebo z prístavov členských štátov spoločenstva a zabezpečenie efektívnejších pátracích a záchranných prác a ďalších prác po každej nehode, ktorá môže nastať.

Článok 2

Na účely tejto smernice:

- „osoby“ znamenajú všetkých ľudí na palube bez ohľadu na vek,
- „osobná loď“ znamená námornú loď alebo námorné vysokorýchlostné plavidlo, ktoré prepravuje viac než dvanásť osôb,
- „vysokorýchlostné plavidlo“ znamená vysokorýchlostné plavidlo definované v Predpise 1 kapitole X Dohovoru SOLAS z roku 1974, ►**M1** v jeho aktualizovanom znení ◀,
- „spoločnosť“ znamená vlastníka osobnej lode alebo ktorúkoľvek inú organizáciu alebo osobu ako je manažér alebo nájomca prázdnej lode, ktorí prevzali od vlastníka lode zodpovednosť za prevádzku osobnej lode,
- „Kódex ISM“ znamená pre bezpečné riadenie lodí a ochranu pred znečistením prijatý Medzinárodnou námornou organizáciou (IMO) ako rezolúciu A.741(18) zo 4. novembra 1993,
- „registrátor cestujúcich“ znamená zodpovednú osobu z pevniny určenú spoločnosťou na plnenie povinností Kódexu ISM alebo osobu z pevniny určenú spoločnosťou na uchovávanie informácií o osobách, ktoré sa nalodili na osobnú loď spoločnosti,
- „určený orgán“ znamená príslušný orgán členského štátu, zodpovedný za pátranie a záchranu, alebo za výkon ďalších prác po nehode,
- „morská míľa“ je 1 852 metrov,
- „chránená námorná oblasť“ znamená oblasť mora chránenú od účinkov šíreho mora, v ktorej loď sa nikdy nenachádza viac než šesť míľ od miesta útočiska, a v ktorej môžu stroskotané osoby vystúpiť na zem a môže byť zabezpečené pátranie a záchrana,

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 247, 5.10.1993, s. 19.

▼B

- „pravidelná doprava“ znamená sled plavieb lode prevádzkovanvej tak, aby mohla vykonávať prepravu medzi rovnakými dvoma alebo viacerými prístavmi, buď:
 - a) podľa uverejneného cestovného poriadku, alebo
 - b) pravidelné alebo časté tak, že predstavujú systematickú zrejmu postupnosť,
- „tretí štát“ znamená každý štát, ktorý nie je členským štátom.

Článok 3

Táto smernica sa vzťahuje na osobné lode s výnimkou:

- vojnových lodí alebo vojenských transportných lodí a
- rekreačných plavidiel, pokiaľ nemajú posádku a neprepravujú na komerčný účel viac než dvanásť osôb.

Článok 4

1. Všetky osoby na palube osobnej lode, ktorá opúšťa prístav nachádzajúci sa v členskom štáte budú pred odchodom osobnej lode spočítané.
2. Pred odchodom osobnej lode sa počet cestujúcich na palube oznámi kapitánovi osobnej lode a registrátorovi cestujúcich spoločnosti alebo pobrežnému systému spoločnosti, ktorý vykonáva rovnaké funkcie.

Článok 5

1. U všetkých osobných lodí opúšťajúcich prístav nachádzajúci sa v členskom štáte, ktoré podnikajú plavbu viac než dvadsať míľ od miesta odchodu sa zaznamenajú nasledovné informácie:
 - priezviská osôb na palube,
 - ich krstné mená alebo iniciály,
 - ich pohlavie,
 - veková skupina (dospelý, dieťa alebo malé dieťa), do ktorej každá osoba patrí, alebo vek, alebo dátum narodenia,
 - podľa želania cestujúcich, informácie týkajúce sa potreby zvláštnej starostlivosti alebo pomoci v núdzových situáciách.
2. Tieto informácie sa zhromaždia pred odchodom a oznámia sa najneskôr tridsať minút pred odchodom osobnej lode registrátorovi cestujúcich spoločnosti alebo pobrežnému systému spoločnosti, ktorý vykonáva rovnaké funkcie.

Článok 6

1. Každý členský štát musí, vzhľadom na každú osobnú loď, ktorá pláva pod jeho vlajkou, odchádza z prístavu nachádzajúceho sa mimo spoločenstva a pláva do prístavu nachádzajúceho sa v spoločenstve, vyžadovať od spoločnosti, aby poskytla informácie špecifikované v článkoch 4 ods. 1 a 5 ods. 1 podľa požiadaviek článkov 4 ods. 2 a 5 ods. 2.
2. Každý členský štát musí, vzhľadom na každú osobnú loď, ktorá pláva pod vlajkou tretieho štátu, odchádza z prístavu nachádzajúceho sa mimo spoločenstva a pláva do prístavu nachádzajúceho sa v spoločenstve, vyžadovať od spoločnosti zber a uchovávanie informácií špecifikovaných v článkoch 4 ods. 1 a 5 ods. 1 takým spôsobom, aby boli dostupné príslušným orgánom pri pátraní a záchrane a v ďalších prácach po nehode.

▼B

3. Keď členský štát podľa príslušných ustanovení Dohovoru SOLAS udelí výnimku alebo odchýlku týkajúcu sa informácií o cestujúcich na lodiach plávajúcich pod jeho vlajkou do prístavu nachádzajúceho sa v spoločenstve z prístavu nachádzajúceho sa mimo spoločenstva, môže tak urobiť len za podmienok stanovených v tejto smernici pre výnimky alebo odchýlky.

Článok 7

Pred odchodom osobnej lode z prístavu nachádzajúceho sa v členskom štáte jej kapitán zabezpečí, aby počet osôb na palube nepresiahol počet osôb, ktorý smie loď prepravovať.

Článok 8

Každá spoločnosť zodpovedná za prevádzku osobnej lode tam, kde sa to vyžaduje podľa článkov 4 a 5:

- vytvorí systém registrácie informácií o cestujúcich. Systém musí spĺňať kritériá uvedené v článku 11,
- určiť registrátora cestujúcich zodpovedného za uchovávanie a prenos týchto informácií v prípade núdze alebo pri ďalších prácach po nehode.

Spoločnosť zabezpečí, aby informácie vyžadované touto smernicou boli kedykoľvek použiteľné na odovzdanie určenému úradu zodpovednému za pátranie a záchranu alebo za ďalšie práce po nehode.

Osobné údaje zozbierané podľa článku 5 sa nesmú uchovávať dlhšie než je potrebné na účely tejto smernice.

Spoločnosť zabezpečí, aby informácie týkajúce sa osôb, ktoré vyhlásili, že potrebujú zvláštnu starostlivosť alebo pomoc v núdzových situáciách, boli príslušne zaznamenané a oznámené kapitánovi pred odchodom osobnej lode.

Článok 9

1. Členský štát, z ktorého prístavu osobná loď odchádza, môže znížiť dvadsať míľovú hranicu stanovenú v článku 5.

Každé rozhodnutie znižujúce túto hranicu u ciest medzi dvoma prístavmi v rôznych členských štátoch, prijímú spoločne tieto dva členské štáty.

2. a) Pri vykonávaní článku 4 ods. 1 môže Talianska republika u pravidelnej dopravy cez Messinskú úžinu, prijať opatrenia o sčítavaní osôb prepravovaných na palube osobnej lode prepravujúcej železničné osobné vagóny a cestné vozidlá, na základe aximálneho počtu cestujúcich, ktorý je povolené prepravovať železničnými vagónmi a všetkými ostatnými vozidlami na palube, ak sa osoby nemôžu z prevádzkových dôvodov individuálne spočítať. Uplatňovanie tohto ustanovenia sa obmedzí na obdobie štyroch rokov. O každom predĺžení tohto obdobia sa rozhodne podľa odseku 3 na základe získaných skúseností.
- b) Členský štát, z ktorého prístavu osobná loď odchádza, môže vyňať osobnú loď zabezpečujúcu pravidelnú dopravu, trvajúcu menej než jednu hodinu medzi zastávkami v prístave a vykonávanú výhradne v chránených námorných oblastiach, z povinností stanovených článkom 4 ods. 2, týkajúcich sa oznamovania počtu cestujúcich na palube registrátorovi cestujúcich alebo pobrežnému systému spoločnosti, ktorý vykonáva rovnaké funkcie.

▼B

- c) Členský štát môže vyňať osobné lode plávajúce medzi dvoma prístavmi alebo z a do rovnakého prístavu bez medzizastávok výhradne v chránených námorných oblastiach, z povinností stanovených článkom 5.
3. Za okolností uvedených v odseku 2, sa použije nasledovný postup:
- a) členský štát bez zbytočného odkladu oznámi Komisii svoje rozhodnutie o udelení výnimky alebo odchýlky z príslušných ustanovení článkov 4 a 5, s uvedením dostatočných dôvodov;
 - b) ak v priebehu šiestich mesiacov od takého oznámenia Komisia usúdi, že rozhodnutie nie je dôvodné alebo by mohlo mať nepriaznivý vplyv na hospodársku súťaž, môže konajúc v súlade s postupom stanoveným ►**M2** v článku 13 ods. 2 ◀, požiadať členský štát o zmenu a doplnenie alebo zrušenie rozhodnutia.
4. U pravidelnej dopravy v oblastiach, kde ročná pravdepodobnosť, že výška vĺn presiahne dva metre, je menej ako 10 %, a
- ak plavba nepresiahne tridsať míľ od miesta odchodu alebo
 - keď prvoradým účelom prepravy je zabezpečenie obvyklého pravidelného spojenia s odľahlými oblasťami,

členský štát, z ktorého prístavu vypláva loď na vnútroštátnu plavbu, alebo dva členské štáty medzi ktorých prístavmi osobná loď pláva, môžu požiadať Komisiu, ak považujú, že pre spoločnosti je neuskutočniteľné zaznamenávať informácie špecifikované v článku 5 ods. 1, o čiastočnú alebo úplnú odchýlku z tejto požiadavky.

V tomto zmysle sa musí poskytnúť dôkaz o takej neuskutočniteľnosti. Okrem toho sa musí preukázať, že v oblasti kde také lode plávajú, je zabezpečená pobrežná navigačná služba a spoľahlivá predpoveď počasia, a že sú k dispozícii dostatočné pátracie a záchranné zariadenia. Odchýlky udelené podľa tohto odseku, nesmú mať nepriaznivý vplyv na hospodársku súťaž.

Rozhodnutie sa prijme v súlade s postupom stanoveným ►**M2** v článku 13 ods. 2 ◀.

5. Členský štát nesmie podľa ustanovení tejto smernice, udeliť výnimku alebo odchýlku pre ktorúkoľvek osobnú loď plávajúcu z jeho prístavov a pod vlajkou tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru SOLAS, ktorá podľa príslušných ustanovení SOLAS nesúhlasí s uplatňovaním takýchto výnimiek.

Článok 10

Registračné systémy vytvorené podľa článku 8, musia schváliť členské štáty.

Členské štáty vykonávajú náhodné kontroly riadneho fungovania registračných systémov vytvorených podľa tejto smernice na ich území.

Každý členský štát určí orgán, ktorému spoločnosti uvedené v článku 8, oznámia informácie požadované touto smernicou.

Článok 11

1. Na účely tejto smernice musia registračné systémy spĺňať nasledovné funkčné kritériá:

i) *čitateľnosť*:

požadované údaje musia byť vo formáte, ktorý je ľahko čitateľný;

ii) *dostupnosť*:

požadované údaje musia byť ľahko dostupné pre určené orgány, pre ktoré sú informácie obsiahnuté v systéme dôležité;

▼B

iii) *uľahčenie*:

system musí byť koncipovaný tak, že nesmie spôsobiť meškanie nastupujúcich a/alebo vystupujúcich cestujúcich;

iv) *bezpečnosť*:

údaje musia byť primerane chránené proti náhodnému alebo neoprávnenému zničeniu alebo strate a neoprávnenej zmene, prezradeniu alebo prístupu.

2. Na tých istých alebo podobných trasách je potrebné zabrániť existencii viacerých systémov.

*Článok 12***▼M2**

Bez toho, aby boli dotknuté postupy zmeny a doplnenia Dohovoru SOLAS, táto smernica sa môže meniť a dopĺňať, aby sa na účely tejto smernice a bez rozšírenia jej rozsahu zabezpečilo uplatňovanie následných zmien a doplnení Dohovoru SOLAS, ktoré sa týkajú registračných systémov a ktoré nadobudli účinnosť po prijatí tejto smernice. Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 13 ods. 3.

▼M1

Zmeny a doplnenia medzinárodných nástrojov uvedených v článku 2 sa môžu vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tejto smernice podľa článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2099/2002 z 5. novembra 2002, ktorým sa ustanovuje Výbor pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovaniu z lodí (COSS) ⁽¹⁾.

▼M2*Článok 13*

1. Komisii pomáha Výbor pre bezpečnosť na mori a pre zabránenie znečisťovaniu z lodí (COSS) zriadený článkom 3 nariadenia (ES) č. 2099/2002.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 5 a 7 rozhodnutia Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ⁽²⁾, so zreteľom na jeho článok 8.

Lehota ustanovená v článku 5 ods. 6 rozhodnutia 1999/468/ES je dva mesiace.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

▼B*Článok 14*

Členské štáty stanovia systémy sankcií za porušenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa tejto smernice a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie uplatňovania takýchto sankcií. Takéto sankcie majú byť účinné, primerané a odrazujúce.

Článok 15

1. Členské štáty do 1. januára 1999 uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne o tom informujú Komisiu. Článok 5 sa bude uplatňovať najdlhšie do 1. januára 2000.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 324, 29.11.2002, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

▼B

2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
3. Členské štáty oznámia Komisii znenia hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice. Komisia o tom bude informovať ostatné členské štáty.

Článok 16

Táto smernica nadobudne účinnosť 20. deň po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

Článok 17

Táto smernica je adresovaná členským štátom.